

ԲԻԻՐԱԿՆ

ՀԱՌԱԹԱԹԵՐԹ

ԻՅ. ՏԱՐԻ

10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1907

ԹԻԻ 46

ԱՎԵՆԱՐԿ ՄԸ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵԻՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ

ՆԵՐԿԱՅ ՎԻՃԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

×

Մայրաքաղաքիս Օսմ. Առեւտր. Սենեակը, իր նախորդ նստին մէջ, նկատի առնելով մոռաթողիւմի մը առաջարկը, մերժեց զայն, իրաւամբ դիտել տալով որ մեր առեւտր. հրապարակին վրայ Դրամական ծանր Տագնապ մը գոյութիւնն չունի, եղածը պարզապէս վարկի առժամեայ դադարում մ'է և եթէ դրամական հաստատութիւնները շարունակեն դիւրութիւններ ընծայել գործի մարդոց, մեր հրապարակը կրնայ անվնաս կերպով անցընել իր դրամական անձկութիւնը: Այս նպատակաւ, խորհրդակցութիւն կատարեց Օսմ. Պանքայի Պոլսոյ մասնաճիւղին Տնօրէն Մ. Վիթալիսի հետ, որ խոտադաւ հրաւիրել դրամական հաստատութեանց Տնօրէնները և դիւրութեան միջոցներ խորհիլ անոնց հետ, ինչպէս արդէն գրեցինք մեր նախորդ թուով:

Արդարեւ մեր Առեւտր. Հրապարակը ենթարկուած չէ դրամական բռն աջն Տագնապին, ինչ լմաստով որ Տնտեսագիտութիւնը կ'ըմբռնէ զայն:

Տնտեսական Տագնապները հետեւանքներ են. —

Ա. — Երկրի մը կամ առեւտր. հրապարակի մը տրամադրելի գրամագրութիւնն՝ անշահ ու ապարդիւն գործերու կապուելուն:

Բ. — Կասկածելի վիճակ ունեցող պանքաներու մեծաքանակ դրամ վատահուելուն.

Գ. — Շտհադիտական նպատակաւ բարձր գիներով և առանց գործէն հստկնուիլ մեծաքանակ վաճառք, կալուած, արժեթուղթ դնուելուն.

Դ. — Սովի, պատերազմի և այս կարգի աղէտներու:

Եթէ մեր հրապարակին տրդի նեղ կացութիւնը տագնապ մ'է, ուրեմն տագնապ ստիպող այս պատճառներէն որի՞ն նապ մ'է, ուրեմն տագնապ ստիպող այս պատճառներէն որի՞ն հետեւանքն է: Մեր վաճառականները ինչո՞ւ կը նեղուին այս պահուս, ինչո՞ւ ոմանք վճարումնին առժամապէս կը դադրեցնեն, և ոմանք կը մնանկոման: Միթէ մեր վաճառականները իրենց գրամագլուխը ապարդիւն գործերու կապած են, թէ ոչ շահադիտական ձեռնարկներու մէջ փճացուցած են զայն: Ստուգապէս զիտենք որ ո՛չ այս է և ո՛չ այն: Մեր առեւտր. հրապարակին անձկութեան պատճառը ներքին է: Մեր վաճառականները կը նեղուին բոլորովին արտաքին պատճառով: Անոնք գրամական դժուարութիւններու կը մատնուին, որովհետեւ ոմանք, կ'ուզեն, կը ջանան հրապարակին գործառնութեանց մէջ երկար առեմէ ի վեր ընկալեալ սովորութիւնը անմիջապէս փոփոխել առանց փոխանցումի (transition):

Ամէն առեւտր. հրապարակ գործելու իրեն յատուկ եղանակները ու սովորութիւնները ունի: Պոլսոյ առեւ. հրապարակն ալ ի մէջ այլոց վարկ գտնելու յատուկ եղանակ մը ի գործ կը դնէ: — Մեր վաճառականները իրենց գիրքին, կարողութեան ու միջոցներուն համեմատ, ոմանք մուրհակ զեղչել տալով, ոմանք պանքաներէ բաց վարկ գտնելով և ոմանք իրենց թղթակիցներուն վրայ եւամսեայ քաշելով և ի հարկին պօսն թր թղթիոններ շինելով դրամ ու վարկ կը գտնեն: Հոս պիտի չփորձենք քննել թէ վարկի այդ միջոցները օրինաւոր են, և կամ մեր վաճառականները օրինաւորութեան սահմանի՞ մէջ կը կիրարկեն զանոնք: Կը բաւէ որ վարկի այդ միջոցները մեր առեւտր. հրապարակին համար ընկալեալ սովորութիւններ եղած են, և սովորութիւնները օրէնքի պէ՛տ ունին առեւտր. գործերու մէջ:

Ամերիկեան վերջին Տագնապը և Անատոլիոյ մէջ այս

տարուան բաղդատարար հունձքերուն պակաս ըլլալուն պարագան ոմանց համար նպաստաւոր առիթներ եղան, երկար ատենէ ի վեր մեր հրապարակին այդ սովորութիւնները անմիջապէս փոփոխելու և մեր վաճառականներուն վարկի միջոցները խփոյն ընդհատելու: Զեղչելու համար ներկայացուած մուրհակները մերժուեցան, պայմանաժամը լրացած և — անհաւատալի թող չթուի, եթէ ըսենք որ — նոյն խոկ պայմանաժամը չլրացած մուրհակներուն փոխարժէքը անմիջապէս պահանջուեցաւ ետեւագործներէն, եռամսեաները անպայման կերպով մերժուեցան, և բացուած վարկերուն փութով կարգադրուիլը ազդարարուեցաւ: Վերջապէս տրուած դրամը ետ առնելու համար ամէն կարելի խտուրթիւն ի գործ դրուեցաւ: Բայց այս դրամները գործի մէջ խտունուած էին անգամ մը և կարելի՞ էր անմիջապէս քաշել հանել գործին մէջէն՝ առանց զայն ցնցելու: Առեւ. սովորութիւններու անմիջական փոփոխումը կարելի՞ էր որ իր ազդեցութիւնը չընէր մեր հրապարակին գործառնութիւններուն և մեր վաճառականներուն ընթացքին ու վիճակին վրայ: Բնական չէ՞ր որ դրամի անձկութիւն տիրէր, կարողները առժամապէս յետաձգէին իրենց վճարումները և անկարողները բոլորովին դադրեցնէին: — Ահա այս է մեր հրապարակին վիճակը, զոր Տագնապ բառով որակեցին ոմանք և անոր աւելի ծանր երեւոյթ մը տուին սա կամ նա վաճառականին նկատմամբ անհիմն զրոյցներ տարածելով:

Իրաւ է թէ կարող մը Յոյն և Հրեայ միջնորդներու չաբախութիւնները իրենց ցաւալի հետեւանքն ունեցան այս կամ այն վաճառականին նկատմամբ մտքերը պղտորելով, բայց թերթերէ ոմանք ալ այդ միջնորդներէն վար չմնացին դժբախտաբար և անոնց յօրինած զրոյցներուն արձագանգը եղան: Յիշենք ամէնէն թաքմ օրինակը. — Ծանօթ վաճառական Սարգիս Գուլումճեան էֆ.ի վճարմանց դադարման մասին զրոյցներ չըջեցան եւ մինչեւ իսկ հրատարակուեցան, և եթէ յիշեալ Տունը չփութար իր մասին գրուածները հերքել, շատերը տակաւին պիտի կարծէին որ այդ Տունը սուղելու դադրեցուցած է իր վճարումները, մինչդեռ իրողութիւնը բոլորովին հակառակն էր, ինչպէս

տեղնուեցաւ նոյն այն լրագրաց մէջ: Ս. Գույումէեան Տունը, իր ազեւ. ընդարձակ գործառնութիւններով, շատ կարեւոր դերք մը ունի հրապարակի վրայ և այդ առաջնակարգ ֆիռուսյն վճարման կարողութիւնը կասկածի ենթարկող ո՛ր և է զրոյց ի հարկէ վաճառականներու դատակարգին մէջ այլապէս կ'ազգէ և ենթադրել կուտայ որ բազմատարար երկրորդական և երրորդական դերք ունեցող Տուններու վճարմանց դադարումը անվրէպ և անխուսափելի է: Ահա հրապարակը տալնապեցնող պատճառ մը, որ հիմ չունի և որ սակայն հիմնաւոր կը թուի ընթերցողներու կողմէ, լրագրի մէջ հրատարակուած ըլլալուն պատճառաւ:

Մեր այս ըստծները աւելի զօրաւոր իրողութեամբ մը հաստատուելու համար, յիշենք նաեւ կեսարեան Տան սնանկութեան առթիւ մեր լրագրիւններու մէջ երեւցած հրատարակութիւնները, որոնք սովորական սնանկութիւն մը անուղիղ ընթացքի վերադերելով, խնդիրը արծարծելէ զատ ուրիշ արգելք չունեցան: Արդէն, երբ վաճառական մը կը սնանկանայ, դատական իշխանութիւնք օրինական ամէն միջոցներ ի գործ կը դնեն պահանջատէրներուն շահերը ապահովելու համար, ինչպէս եղաւ կեսարեան Տան սնանկութեան առթիւ, և կնքուած խօսքաբօն ապացոյց մը եղաւ որ այս խնդրոյն նկատմամբ մեր լրագրերուն գրածները պարզապէս չափազանցութիւններ էին, զորս իրենք սրբագրեցին ի վերջոյ, յիշեալ վաճառատան նորէն գործի ձեռնարկելուն առթիւ փայլուն շրջաբերականներ հրատարակելով:

Եզրակացնելով մեր գրածները, կը յայտնենք որ մեր առեւ. հրապարակին գրամական արդի անձկութիւնը վերադերելի է տարիներէ ի վեր հրապարակի վրայ ընդունուած առեւ. սովորութիւններու ընդհատման, ինչպէս նաեւ սա կամ նա առաջնակարգ վաճառատան նկատմամբ շրջած անատոյգ տարածայնութիւններու, որոնց արձագանգ կ'ըլլան նաեւ մեր թերթերը:

Վճարմանց Դադարման ՄԱՍԻՆ

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ

Իր պարսամուրհակները նորոգող

կամ փոխառութեան միջոցաւ իր պարսիները
նասուցանող վաճառականը սնանկ կ'ընկա՞ն

×

1. — Պարտատէրի մը թերացումը իր յանձնառութեանց
և պարտաւորութեանց մէջ՝ միշտ ծանր խնդիրներու ծնունդ
կուտայ, այնպէս որ իրենց պահանջքը գանձելու համար պայ-
մանաւորութիւն մը լրացման սպասող պահանջատէրները, իրենց
ակնկալութեան մէջ խտրուած ըլլալէ զատ, իրենց պահանջ-
քին փոխարէն իբրեւ գրաւ ծառայող պարտատէրին պատ-
րաստ գոյքերը զուր տեղը նուազած կ'ըլլան։ Այս խնդիր-
ները մասնաւորապէս դժնդակ հանգամանք մը կ'առնեն երբ
պարտատէրը վաճառական մ'է, — և արդարեւ վաճառականի
մը պարտականութիւնները, ընդհանրապէս, աւելի բազմա-
թիւ և աւելի կարեւոր են քան ոչ-վաճառականինը։ Այնի-
կա երբ իր պարտքերը (զիպուածի կամ անուղղամտութեան
հետեւանքով) վճարելու մէջ թերանայ, շատ մը անձերու
փնտռ կը պատճառէ։ Պահանջատէրերն ալ, իրենց կարգին,
երբ պահանջքն չկրնան գանձել, իրենց մասնաւոր յանձ-
նառութիւնները և պարտաւորութիւնները չկրնալ կատա-
րելու վիճակին կ'ենթարկուին։ Բաց աստի, վաճառականու-
թիւնը տնտեսական վարկի վրայ հիմնուած ըլլալով, օրէնքը
իր պարտքերը չվճարող վաճառականին այդ արարքը մեծ
խոտամտողանցութիւն մը կը նկատէ, անոր առաջնորդող
պարազաներուն վրայ մօտէն քննութիւն կը կատարէ և կը
պրպտէ որ իրաւցնէ այդ խոտամտողանցութիւնը դժբախ-
տութեան թէ անխոչնդոթեան կամ խտրախոթեան հե-
տեւանք է։

2. — Վաճառական պարտատէրին իր պարտքերը վճարելու մասին ունեցած թերացումէն երեք կացութիւն առաջ կրնայ գալ. 1. Մնանկութիւն (*faillite*, իֆլաս), 2. Զանցառու մնանկութիւն (*banqueroute simple*, քաֆսիրաքըր իֆլաս), 3. Խարդախ մնանկութիւն (*banqueroute frauduleuse*, հիլէյի իֆլաս):

3. — Մնանկութիւնը մասնաւորապէս վաճառականներու յատուկ է: Ոչ-վաճառականներ ալ կրնան մնանկանալ: Առաջինը առեւտրական օրէնքին տրամադրութեանց ենթակայ է, իսկ երկրորդը՝ Մեծեղիի Աստուծոյ մէջ հիմնական տարբերութիւններ կան, զոր մի առ մի թուելը շատ երկար ըլլալուն, միայն էականը յիշատակելով կ'օգտեմ անցնիլ:

4. — Մեծեղիի համաձայն, ոչ-վաճառական պարտատէր մը մնանկ կը հռչակուի երբ ակնոր պարտքեր ինչի՛ն հաւասար կամ անկէ աւելի են (*Մեծեղի յօդ. 999*): Իսկ վաճառական պարտատէր մը մնանկ կը հռչակուի երբ իր առեւտրական պարտքեր չկրնայ վճարել: (Յամ. Առեւտր. Օրէնք, յօդ. 147): Վաճառականի մը առեւտր. պարտքերը ժամանակին չկրնալ վճարելուն՝ վճարումներու դադարում (*cessation de paiement*) պարբերութիւնը կը գործածուի:

5. — Առեւտրական օրէնքը վաճառականի մը մնանկութեան համար վճարմանց դադարումը բաւական սեպած է, զոր հաստատել դիւրին է, քանի որ արտաքին բան մ'է, բայց վաճառականին թո՛ւն կոցութիւնը հաստատուել շատ դժուարին է, քանի որ ներքին խնդիր մ'է: Ուստի հարկ չկայ հասկնալու թէ անոր գոյքերը պարտքէն շատ կամ քիչ են:

6. — Այն վաճառականը, որուն պարտքը գոյքէն շատ է, և որ վայելած վարկին շնորհիւ իր վճարումները կանոնաւորապէս կ'ընէ, կարելի է գոյն մնանկ հռչակել, բաւական է որ իր այդ վճարումները չինծու միջոցներով տեղի չունենան. — Զոր օրինակ, վարկը հաստատուն բռնելու համար *effets de complaisance*ներ չըջաբերութեան հանել և ձեռք ձգուելիք գումարներով պարտքերը վճարել՝ չինծու միջոցներ են: Նաեւ կարելի է մնանկ հռչակել այն վաճառականը, որ իր պարտքերը վճարելու անկարելիութեանը համար պարտամուհալները փոխած կամ փոխառութեամբ պարտքերը

վճարած ըլլալով, իր գործը կը շարունակէ, քանի որ այդ պարտքերուն չվճարուած ըլլալը հաստատուած չէ: Մնաց որ, պարտատէրը պարտի լուս քննել և չափել իր կարողութիւնը և եթէ իրօք վճարմանց գաղարում չունենալու համար ձեռք առնելիք միջոցները բռնագրօսիկ են, ետ կենալու է անոնցմէ, զի ապագային ուղղակի ինք պիտի ըլլայ տուժողը (Յամ. Առեւտր. Օրէնքի նոր յաւելում, յօդ. 1):

7. — Ընդհակառակն ա՛յն վաճառականը, որուն գոյքերուն արժէքը պարտքերէն չաւ է, բայց չէ կարող իր առեւտրական պարտքերը ժամանակին վճարել, վճարմանց գաղարում կ'ունենայ, և հետեւաբար պէտք է սնանկ հըռ-չակուի:

8. — Վերջապէս, եթէ իր գոյքերուն արժէքը պարտքին հաւասար կամ անկէ աւելի եղող վաճառական պարտա-տէր մը իր վճարումները գաղբեցուցած է, սնանկ պէտք է հռչակուի: Փոխադարձաբար, պարտքը գոյքերէն աւելի եւ զող վաճառական մը ս'ըջափ ատեն որ իր պարտքերը ժա-մանակին վճարէ, անոր սնանկութիւնը չի կրնար պահանջուիլ:

9. — Վաճառականի մը իր պարտքերը վճարելու ան-կարելիութիւնը թէ՛ իրեն և թէ պահանջատէրերուն համար վտանգալից կացութիւն մը առաջ կը բերէ: Կը վախճուի որ անիկա իր չփոթ կացութենէն դուրս ելնելու համար յուսա-հատական միջոցներու գլխելով իր դիրքը աւելի ևս ծան-րացնելու պատճառ ըլլայ: Նաեւ, հաւանական է որ իր այս ինչ կամ այնինչ պահանջատէրին կամքին հնազանդելով, ի վնաս միւս պահանջատէրերուն կարգադրութիւն մ'ընէ: Վերջապէս, ի՛նչ որ աւելի ծանր է, կարելի է նաեւ որ իր գոյքերուն մէկ մասը պահանջատէրերէն վախճնելու խոր-հուրդը յղանայ և գործադրէ: Պահանջատէրերու մէջ հաւա-ստութիւնը պահելու համար օրէնքը պարտի միջոցներ ձեռք առնել: Եւ իրօք այդ հաւասարութիւնը խախտող խարդախութիւններու և զանցառութիւններու անպատիժ մտալ հանրային ապահովութեան վնասակար է: Վերջապէս սնանկին շահն ալ մէկ կողմ ձգել պէտք չէ, քանի որ վա-ճառականութիւնը ա՛յն տեսակ վտանգներու ենթակայ է, որոնց առաջքը չառնուիլը աշխատութեամբ և խոհմութեամբ:

10. — Որպէս զի վերայիշեալ միջոցները ձեռք առնուին և արգարութիւնը միջամտէ, հարկ է որ պարտաւէրին շփոթ կացութեան արտաքին միակ նշանը եղող վճարմանց դադարումը տեղի ունենայ: Վճարմանց դադարման պատճառաւ դատարանը, պարտատէրին խնդրանքին կամ անոր պահանջատէրերուն գիմումին վրայ և կամ առանց գիմումի ի պաշտօնէ (d'office r^gu^g) սնանկութեան որոշում կուտայ (Առետր. Օրէնք յօդ. 150): Սնանկութիւն հռչակող վճառգիրը շատ ծանր հետեւեանքներու ծնունդ կուտայ և ա՛յն է սնանկին անձին և անոր գոյքերուն նկատմամբ ձեռք առնուելիք կարեւոր միջոցներուն մեկնակէտը: Սնանկութեան վճառգրին ծնունդ տալիք հետեւեանքները սնանկին ապագային և մինչեւ իսկ անցեալին վրայ կ'ազդեն:

11. — Սնանկին ապագային վրայ ազդող հետեւեանքները գլխաւորաբար երկուք են. —

Ա. — Սնանկը իր ինչքերու վարչութեանէն կը զրկուի (Առետր. Օրէնք, յօդ. 153) և շնորհիւ այդ զրկումին, սնանկը ի վնաս իր պահանջատէրերուն ուղղակի կամ անուղղակի կերպով իր գոյքերը նուազեցնելու կամ պարտքերը շատցնելու բնութիւն ունեցող ո՛ր և է գործ չի կրնար կատարել:

Բ. — Պահանջատէրներն այլ ևս իրաւունք չեն ունենար առանձին հետապնդել սնանկը: Անոնցմէ ո՛չ ոք իր պահանջքին վճարման համար ուրիշներու վրայ նախապատուութիւն ձեռք ձգելու նպատակաւ սնանկին գէմ դոտ չի կրնար բանալ և ոչ ալ անոր գոյքերը գրաւել: Պահանջատէրերու առանձինն հետապնդելու եղանակին տեղի տուած են հանրային իրաւանց համեմատն պատարտութեամբ եղանակներ:

12. — Սնանկին գոյքերու վարչութիւնը պահանջատէրերուն ձեռքը կ'անցնի, որոնց միութեան մասսա (masse) կ'ըսուի: Ասոր նպատակակէտն է ընդհանուրին շահը: Այդ մասան փոխանորդ մ'ունի, զոր օրէնքը սենսիֆ (syndic) կ'անուանէ: Այնաւրջ սնանկութիւն հռչակող դատարանին և անոր կողմէ սնուանուած ժիւժ-ֆուիսէրին (juge-commissaire) հսկողութեան և հսկակչոին տակ կը գործէ (Առետր. Օրէնք յօդ. 161, 162): Բաց ստալի, պահանջատէրերու իւ-

րաքանդիւրը պարտքերու ստուգման ժամանակամիջոցին մէջ սնանկին տոմարները առանձինն կամ փոխանորդի միջոցաւ քննելու իրաւունք ունի (Առեւտր. Օրէնքի նոր յաւելում 104. 3):

13. — Պահանջատէրները խորհրդակցելու և որոշումներ տալու կը հրաւիրուին: Սոյն որոշումներուն համար միաձայնութիւն անհրաժեշտ չէ, սրովհետեւ պահանջատէրերը բազմաթիւ եղած ատեն միաձայնութիւն ձեռք ձգելը գրէթէ անկարելի է և յետոյ անձնական կամքեր ընդհանուրին շահուն համար ձեռք առնուելիք միջոցներու գէժ տրգելք չեն կրնար ըլլալ, բայց հարկ է վստահ ըլլալ այդ շահուն օրինաւորութեան վրայ: Օրէնքին առջեւ մեծամասնութիւնը ամէն բանի կարող չէ, այլ փոքրամասնութեան, բացականչելու ինչպէս նաեւ հանրային ապահովութեան վերաբերեալ շահերն ալ՝ կանխատեսուած են:

14. — Սնանկութիւն հռչակող վճռին հետեւանքները միմիայն ապագայի մէջ տաւջ չեն դար: Անցեալին վրայ ալ կ'ազդեն: Վճարմանց դադարումը, որ սնանկութեան միակ պատճառն է, կրնայ աւելի կամ նուազ հին ժամանակներու մէջ առաջ եկած ըլլալ: Վճարմանց դադարման և սնանկութեան վճռին միջեւ անցնող ժամանակամիջոց մը կայ, որուն վրայ երբեմն վճարմանց դադարման նախընթաց տասն օրերն ալ աւելցնելով, կասկածեղի ժամանակամիջոց (période suspecte շիսպհեղի միսսեք) անունը կը տրուի: Սոյն ժամանակամիջոցին մէջ, պահանջատէրերու վրաս պատճառելութիւն ունեցող ամէն գործողութիւն օրէնքին ընդունած սահմանին մէջ կարելի է առ ոչինչ համարել ի շահ և ի հաշիւ մնասին: (Առեւտր. Օրէնք 104. 156—159):

Թ. ՏԷՐ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ

[Մնացեալը յաջորդ քուով]

[Փոստաբան]

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՉԷՔԵՐ. — Ամերիկեան տաղնապին առթիւ Մ. Բիրբոնթ Մորկան Միացեալ Նահանգաց Ելմտական նախարար Մ. Բորթէլիուի յանձնած է չէք մը 27 միլիոն ֆր.ի: Բայց աշխարհի մեծագոյն չէքը քաշելու պատիւը կը պատկանի Անգլիոյ Պանքային, որ 275 միլիոն ֆր.ի արժէք ներկայացնող թուղթի կտոր մը յանձնած է Լոնտոնի ճարտնական ղեկավարին, ասկէ 12 տարի առաջ:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱԴՐՆԵՐՈՒ

1763. — Ամսթէրտամի մէջ սնանկացաւ Պէօլլիլ Տունը և այս սնանկութեան հետեւանքով 77 վաճառատուններ դադարեցոյցին իրենց վճարումները, 250 միլիոն ֆր. պարտքով:

1779. — Համպուրկի մէջ 88 սնանկութիւն, 50 միլիոն ֆր. պարտքով: Նոյնպէս բազմաթիւ սնանկութիւններ Լիվրբուրի մէջ: Անգլիոյ կառավարութիւնը 500,000 ոսկիի գանձատուն փոխ տուաւ, փոխարէնը վաճառք առնելով իրր գրուաւ:

1814. — Անգլիոյ մէջ 240 Պանքաներ դադարեցոյցին իրենց վճարումները:

1823. — Բազմաթիւ սնանկութիւններ Մանչէսթրի մէջ:

1831. — Կալկաթայի մէջ սնանկութիւններ, որոնց մէջ 375 միլիոն ֆր. ի պահանջը ունէին եւրոպական պանքաներ և վաճառատուններ:

1837. — Ընդհանուր Դրամական Տագնապ Միացեալ Նահանգներու մէջ:

1839. — Շատ մը սնանկութիւններ Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ: Ֆրանսական Պանքան կ'օգնէ Անգլիոյ Պանքային: Ֆրանսական 92 առեւտր. ընկերութիւններ իրենց վճարումը կը դադարեցնեն և 152 միլիոն ֆր. է աւելի պարտքով կը սնանկանան:

1844. — Դրամական մեծ Տագնապ Անգլիոյ մէջ: Անգլ. կառավարութիւնը հարկ կը տեսնէ բարեփոխել Անգլիոյ Պանքային կանոնադրութիւնը:

1845. — Բազմաթիւ սնանկութիւններ Անգլիոյ մէջ, ուր 500 միլիոնի հարստութիւն մը փճացաւ:

1857. — 5000 սնանկութիւններ Միացեալ Նահանգաց մէջ, 3 միլիոն ֆր. պարտքով:

1863. — Ավրէյնդ կինէ էնտ Բըմբ. Տունը կը սնանկանայ և բոլոր առեւտրական հրապարակները կը տագնապեցնէ: Բազմաթիւ սնանկութիւններ կը պատահին և 2½ միլիոն ֆր. կը կորսուին:

1869.—Նիւ Եօրքի մէջ Դրամական սոսկալի Տագնապ մը կը պատահի և 24 Սեպտեմբերի ուրբաթը պատմականօր մը կ'ըլլայ սեղանաւորական աշխարհի համար (պլեյֆ ֆրայսէյ) :

1873.—Մեծ Տագնապ Վիեննայի և Պերլինի մէջ :

1882.—Ընդհանուր ֆրախ Բարիզի մէջ :

1883.—Տագնապ Պոթժնի մէջ :

1884.—Նիւ Եօրքի մէջ Կրէնտ—Վարտ Տունը կը սնանկանայ և անոր հետ կ'իյնան շատ մը Տուներ :

1889.—Բարիզի Քոնթուառ տ'ուքօնթ Պանքան իր վճարումները կը դադրեցնէ, և Դրամական մեծ Տագնապի պատճառ կ'ըլլայ :

1890.—Մեծ Տագնապ Անգլիոյ մէջ : Երկրորդ անգամ ըլլալով, Ֆրանսական Պանքան կ'օգնէ Անգլիոյ Պանքային : Պէհրինկ Եղբարց Տունը կը սնանկանայ :

—→→→→→

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

41 ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԷջ

[1857—1898]

Տարի	Սնանկութիւն	Պարսֆ (սոխոր)
1857	4932	292 միլիոն
8	4225	96 »
9	3313	65 »
60	3675	80 »
1	6993	207 »
2	1652	23 »
3	495	7 »
4	520	8 »
5	530	18 »
6	1505	54 »
7	2780	97 »

1868	2608	64	»
9	2799	75	»
70	3516	88	»
1	2915	85	»
2	4069	124	»
3	5183	228	»
4	5830	156	»
5	5740	201	»
6	9092	192	»
7	8872	190	»
8	10478	235	»
9	6658	98	»
80	4733	66	»
1	5582	82	»
2	6733	102	»
3	9184	173	»
4	10968	226	»
5	10637	125	»
6	9834	115	»
7	9634	168	»
8	10679	124	»
9	10382	149	»
90	10907	190	»
1	12273	191	»
2	10344	114	»
3	15242	348	»
4	13885	173	»
5	13197	172	»
6	15388	226	»
7	13551	155	»
8	12186	131	»

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՄԻՋԻՆ ԳԻՆԸ

1867—1906

×

Անգլիացի հռչակաւոր վիճակագիր մը վերջերս հրատարակեց առեւտր. հրապարակի վրայ շատ կարեւորութիւն ունեցող 45 տեսակ վաճառքներու Սեպտեմբերի միջին գինը, վիճակագիրը՝ այդ առթիւ՝ գործի մարդոց համար հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները տուած է. — Այդ 45 վաճառքներուն 1867էն 1877՝ տասը տարուան շրջանի գիներու միջին թիւը 100 հաշուած է, և այս թիւին հետ բազմապատկելով շրջաններու գիները:

1878—1887ի տասը տարուան մէջ, ուր գիները ընդհանուր անկում մը կրած են, այդ է՝ տեսակ վաճառքներուն միջին գինը 79ի իջած է: 1887—96ի մէջ այդ գինը ա՛լ աւելի իյնալով 68 եղած է: Այս թուականէն կ'սկսի այլեւս գիներու բարձրացումը, և 1897—1906ի տասը տարուան շրջանին մէջ կը հասնի 70ի, սա՛ ելեւէջները ունենալով. —

1900—75	1902—69	1904—70
1901—70	1903—69	1905—72

1906—?

Այդ 45 վաճառքներուն 1906ի Յունուարէն ի վեր մինչեւ այս տարուան Սեպտեմբերի ամսական միջին գիներն են. —

1906 Յունուար	75.2	1906 Յուլիս	76.4
» Փետրուար	75.0	» Օգոստոս	76.7
» Մարտ	75.7	» Սեպտեմբեր	77.5
» Ապրիլ	76.5	» Հոկտեմբեր	78.5
» Մայիս	77.0	» Նոյեմբեր	78.5
» Յունիս	76.9	» Դեկտեմբեր	79.7

1907 Յունուար	80	1907 Յունիս	82.0
» Փետրուար	80.7	» Յուլիս	81.4
» Մարտ	80.0	» Օգոստոս	79.4
» Ապրիլ	80.7	» Սեպտեմբեր	79.4
» Մայիս	82.4		

ինչպէս կը տեսնուի, վաճառքներու միջին գինը, անց-
եալ տարի Յունիսէն սկսելով, ասիակ բարձրացած և մին-
չեւ 82.4ի հասնելէ ետքը, դարձեալ 79.1ի իջած է, թէեւ
այս տարուան Սեպտեմբերի մէջ, վաճառքներու գինը անց-
եալ Սեպտ.ի գինէն իբր 2½ աւելի վեր է:

Գալով վաճառքներու տեսակին, առհասարակ ամէն տե-
սակ արժութիւններու, գլխաւորաբար ցորենին, ալիւրին ու
եգիպտացորենին գիները բարձր էին Սեպտեմբերի մէջ: Մի-
սին գինը քիչ մը ինկած էր: Գինիերու միջին թիւին վրայ
ազդեցութիւն ըրած էին մետաղներուն գիները: Պղինձը
76½էն 64 և անագը 165էն 160½, սպերլինի իջած էին: Եր-
կաթին գինը փոխուած չէր, իսկ կապարը 1½ սպերլին վրայ
գնելով 20էն 21½ի ելած էր: Պղինձին և անագին գիններուն
անկման դէմ հանքածուխինը բարձրացած էր:

Սեպտեմբերի մէջ, հիւսելի նիւթերէն բամբակին գինը
իջած և բուրգինը ելած էր: Նմանապէս, մորթին ու ճարպին
գիները իջած ու քարիւղին ու քթանի իւղինը բարձրացած
էին: Եթէ վերը նշանակուած շրջաններու միջին գիններուն
մէջ անունդի նիւթերու գիները զատենք ճարտարարուեստի
նախանիւթերու գիներէն, առ թուանշանները պիտի գտնենք. —

1878—87 միջին գին 79 անունդ 84 նախանիւթ 74

1887—96 » » 63 » 70 » 66

1897—06 » » 70 » 67 » 63

1906	անունդ նախանիւթ		1907	անունդ նախանիւթ	
Յունուար	63.8	79.9	Յունուար	69.2	88.0
Փետրուար	68.3	79.9	Փետրուար	69.5	88.9
Ապրիլ	69.5	81.7	Մարտ	69.7	87.6
Մայիս	68.9	83.0	Ապրիլ	69.4	89.0
Յունիս	69.1	82.7	Մայիս	73.5	88.9
Նոյեմբեր	67.0	87.1	Յունիս	73.5	88.2
Դեկտեմբեր	68.4	87.9	Յուլիս	73.5	86.6
			Օգոստոս	72.3	84.6
			Սեպտեմբեր	72.2	84.1

Հետեւեալ թուանշանները ցոյց կուտան վեց տեսակ
վաճառքներու գիններուն միջին թիւերը, զանազան շրջան-
ներու մէջ. —

	1887/96	1897/06	1900	1906	Սկսած . 1907
Բուսեղէն սնունդ					
[ցորեն ևն.]	62	62	62	62.0	70.9
Կենդանական սնունդ					
[միս, ճարպ]	81	81	85	88.4	86.7
Շաքար, խահուէ, թէյ	68	49	51	46.7	49.5
Մետաղ	74	86	108	112.7	101.7
Հիւսելի նիւթեր	60	64	66	80.8	76.5
Զանազանք	67	68	71	77.3	76.5

Ն Մ Ո Յ Շ Ն Ն Ր

Սննդամթերքի Թրակցոնքի

Bremen den 21 Oktober 1908

Herren

Von den Herren A. B. dort empfangen wir soeben ein Schreiben, worin sie uns zu unserer grossen Ueberraschung ihre Insolvenz anzeigen und uns zugleich einladen, einer Versammlung ihrer Gläubiger anzuwohnen, die sie auf den 31 Oktober zusammenberufen haben in der Absicht und Zweck, ihnen einen gütlichen Vergleich vorzuschlagen.

Leider sind wir bei diesem Hause mit der bedeutenden Summe von M. 7000 beteiligt, und konnten wir uns deshalb nicht einschliessen, auf dessen propositionen sofort einzugehen, bevor wir die gegenwärtigen Verhältnisse dieser Herren kennen und die Ursachen uns bekannt sind, welche deren Zahlungseinstellung veranlasst haben. Wir bitten Sie daher, uns gütigst recht bald Ihre Meinung zu sagen, die uns in unserer Entschliessung leiten soll.

Empfangen Sie im voraus unseren wärmsten Dank und genehmigen Sie die Versicherung unserer vollkommensten Hochachtung.

Wir empfangen soeben ein Schreiben հիմա նամակ մը ստացանք. — eben ճիշտ. — soeben ճիշտ այս պահուս

Überraschung զարմանք, անակնկալ. — zu unserer grossen Überraschung ի մեծ զարմանա մեր, շատ զարմացանք

Wohnen բնակիլ. — anwohnen ներկայ գտնուիլ. — einer Versammlung anwohnen ժողովի մը ներկայ գտնուիլ

Rufen berufen կանչել. — zusammenberufen ժողովի հրաւիրել

Absicht դիտաւորութիւն. — Zweck նպատակ

Schlagen զարնել. — vorschlagen առաջարկել. — einen gütlichen Vergleich vorzuschlagen բարեկամական կարգադրութիւն մը առաջարկել

Leid ցաւ, վիշտ. — leider դժբախտաբար

Teil բաժին, մաս. — teilen բաժնել. — betheiligen մասնակցիլ. — wir sind mit der Summe M. 7000 betheiligt, 7000 մառքի գումար մը կը պահանջենք

Gehen երթալ. — eingehen ընդունիլ. — einen proposition sofort eingehen առաջարկութիւն մը անմիջապէս ընդունիլ

Bevor kennen տեղեկանալէ առաջ. — kennen, bekennen դիտնալ, տեղեկանալ. — gekannt, bekannt դիտցած, տեղեկացած. — bevor wir die gegenwärtigen Verhältnisse dieser Herren kennen այս պարոններուն արդի վիճակին ծանօթանալէ առաջ. — bevor die Ursache uns bekannt sind պատճառներուն ծանօթանալէ առաջ

Zahlungseinstellung վճարման դադարում. — Insolvenz վճարելու անկարողութիւն

Lassen, anlassen թողուլ. — veranlassen առթել, տեղի տալ

Schliessen գոցել. — entschliessen որոշել. — Entschliessung որոշում. — Ihre Meinung soll uns in unserer

Entschliessung leiten ձեր կարծիքը մեր որոշումին մէջ
մեզի առաջնորդ պիտի ըլլայ

Dank շնորհակալութիւն. — warm տաք. — wärmste
չառ տաք. — unserem wärmsten Dank մեր ջերմագին
շնորհակալիքը

Vollkommen կատարեալ. — vollkommenste էն կա-
տարեալ. — die Versicherung unserer vollkommensten
Hochachtung մեր յարգանաց հաւաստիքը

Թ Ա Ր Գ Մ Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ը

Ձեր քաղաքէն Տեարք Ա. Բ. էն ստացանք հիմա նա-
մակ մը և զարմանքով կարգացինք որ յիշեալները իրենց
անանկութիւնը մեզի կը ծանուցանեն և միանգամայն կը
հրաւիրեն ներկայ ըլլալ պահանջատեարց ժողովին որ պիտի
գումարուի Հոկտ. 31ին, համաձայնութեամբ կարգադրու-
թիւն մը առաջարկելու նպատակաւ: Այդ Տունէն դժբախ-
տաբար 7000 մասքի կտրեւոր դումար մը կը պահանջենք,
ուստի անոնց արդի կացութեան ինչպէս նաև անանկութեան
առիթ տուող պատճառներուն վրայ տեղեկութիւն մը առ-
նելէ առաջ, անոնց առաջարկը ընդունելու մասին չկրցանք
որոշում մը տալ: Կը խնդրենք ուրեմն ձեռնէ որ բարեհաճիք
կարելի եղածին չափ շուտ ձեր կարծիքը մեզ հաղորդել,
որպէս զի ըստ այնմ որոշում մը տանք:

Ընդունեցէք մեր ջերմագին շնորհակալիքը և մեր յար-
գանաց հաւաստին:

Դատական Քրոնիկ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բ. ԴԱՏԱՐԱՆ

7 ՆՈՅԵՄ.

Մնանկ Ատամի եղբարք դատ բացած էին փաստարան
Բալլաքի էֆ. Եատիկեարօղլուի դէմ և անոր արուած 63

ռակինոց մուրհակին փոխարժէքը և կամ մուրհակը ետ
ուզած էին:

Սեպտեմբեր Վիին, դատարանը, ի բացակայութեան
բողոքեալին, վճռած էր ի նպատակ Ատամի եղբարց:

Բավլաքի էֆ. աղերսագրով դատարան ղևած էր և
տրուած այդ վճռոյն դէմ իրիրագ ըրած էր: Այսօր անդի
ունեցաւ այդ դատավարութիւնը: Ատամի եղբարց փոխա-
նորդը, պատասխանելով նախագահին հարցման, կրկնեց
իր դատը և ըստւ. —

Փոխանորդեալներուս սնանկութեան գործին սէնտիք
կարգուած էին փատտարան Բավլաքի Եպիսկոպոսոյ և
Մանաս էֆ.ները: Ասոնք իրենց պաշտօնէն օգտուելով,
առանց փոխարէնի և առանց թուականի 63 ռակինոց մուր-
հակ մը առած են Ատամի եղբայրներէն, և յետոյ Բավլաքի
էֆ. այդ մուրհակը սեղանաւոր Բարաքաշ Նիքոլի էֆ. ի փո-
խանցելով 63 ռակին գանձած է: Պայմանաժամուն՝ Նիքոլի էֆ.
Ծով. առեւ. դատարանին առջև դատ բացած և Ատամի եղբ.
կրկին սնանկանալը պահանջած էր, եթէ այս վերջինները
այդ դրամը չկրնային վճարել: Ատամի եղբարք իրենց կա-
րողութիւնը հաստատած էին այդ գումարը Ծովային Առեւ.
Դատարանին քով տեղադրուած ձգելով, և միւս կողմէ Բավլա-
քի էֆ. ի դէմ դատ բացած էին այս դատարանին առջև,
որ Սեպտեմբեր Վիին քննեց խնդիրը և մուրհակին ետ
տրուիլը վճռեց:

Նախագահը հարցուց Բավլաքի էֆ. ի թէ ի՞նչ են իր
առարկութիւնները տրուած վճռոյն դէմ: Յիշեալը պատաս-
խանեց որ, — Ա. թէ եւ մուրհակը ի հրամանի է, բայց ին-
քը արուեստով փատտարան է, ուստի, Առեւ. Դատարանը
ձեռնհաս չէ այս խնդիրը դատելու, Բ. ինչ տրուած մուրհակը
ետ պահանջելու իրաւունք ունենալու համար դատախազները
պարտաւոր են մուրհակին փոխարէնը վճարել, որովհետեւ
առանց այս պայմանին, այդ կարգի պահանջում մը ընել
օրինական չէ: Իրօք սեղանաւոր Նիքոլի էֆ. այդ մուրհա-
կին համար Ծով. Առեւտր. Դատարանին առջև դատ բա-
ցած է, բայց փոխարէնը տակաւին գանձած չէ: Մուրհակին
փոխարժէքը տեղադրուած ձգուած է, իսկ վճիռ մը տրուած
է դեռ:

է

Նախագահը, խորհրդակցելէ յետոյ, մերժեց Բավլաքի էֆ.ի առարկութիւնները, նկատելով որ մուրհակը ի հրամանի ըլլալուն համար, Առետր. Դատարանը ձեռնհաս է այս դատը տեսնելու, թէեւ բողոքեալը վաճառական չէ: Երկրորդ, իրաւ է որ մուրհակին փոխարէնը վճարուած չէ տակաւին, բայց Առամի եղբարց գէմ Ծով. Առետր. Դատարանի առջև բացուած դատը վերջնական հանգամանք մը առած է: Ուստի վճռեց որ Բավլաքի էֆ. 63 ոսկինոց մուրհակը վերագարձնէ Առամի եղբարց:

7 ՆՈՅՏԱՐԱՆԻ

Կարգացուեցաւ վաճառական Քսանթօբուլոյի տուած աղերսագիրը, որով դատ բացած էր սնանկ Սթեֆանաքի էֆ.ի սէնտիքներուն՝ Սիրաք և Սատրգ էֆ.ներուն գէմ:

Դատախազը տակաւին իր դատը չբացատրած, Սիրաք էֆ. խօսք առաւ, և խնդրեց նախագահէն որ դատավարութիւնը յետաձգուի ուրիշ օրուան, սէնտիք Սատրգ էֆ.ին բացակայութիւնը առարկելով: Սիրաք էֆ. յայտարարեց թէ օրէնքը կը տրամադրէ որ սէնտիքներուն գէմ բացուած դատերուն բոլոր սէնտիքները ներկայ գտնուին: Վերադննիչ դատարանները, ըսաւ Սիրաք էֆ., կը բեկանեն նախնական դատարաններու տուած վճիռները, եթէ դատավարութիւնը տեղի ունեցած է սէնտիքներէն մէկ մասին բացակայութեանը:

Նախագահը, խորհրդակցելէ յետոյ, հրաման ըրաւ որ դատավարութիւնը ուրիշ օրուան յետաձգուի, նկատելով որ դատախազեալին առարկութիւնը օրինական էր:

Ծովային Առետր. Դատարան

8 ՆՈՅՏԱՐԱՆԻ

Ղրիզորիատի էֆ. դատ բացած էր Միխալ Գարաեուաւ ֆ օլլուի գէմ և 30 ոսկիի իր կրած փառին գանձուիլը խնդրած էր: Աղերսագիրը կարգացուելէ ետքը, դատախազը յայտարարեց որ Սեպտեմբեր 14ին Միխալ էֆ.ի հետ պայմանադրած են որ այս վերջինը նոյն ամսոյ 25ին չորս վալօն դարի յանձնէ օխան 36¹/₂ փարայի հաշուով, և իբր կանխա-

վճար 10 սակի ալ տրուեցաւ: Միխայլ էֆ. երկու վախօն
գարի միայն յանձնեց, իսկ միւս երկու վախօնը կը մերժէ
յանձնել, գարիին գինը սուղնալուն պատճառաւ: Իրենք
այս դարձէն 20 սակի փառ ունին, որուն համար հարկ եղած
բրօթէսթօն ատենին ըրած են, ուստի այդ դրամին և իրենց
կանխավճար տուած 10 սակին յիշեալէն գանձուիլը
խնդրեց:

Նախագահը հարցուց դատախազեալին թէ ինչ կը պա-
տասխանէ. յիշեալը յայտարարեց որ Սեպտ. 14ին Ղրի-
գորիատի էֆ.ի հետ այդ կարգի պայմանագրութիւն մը ու-
նեցած չեն: Նախագահը կրկին հարցուց թէ ինք չորս վա-
խօն գարի ծախած չէ՞ Ղրիգորիատի էֆ.ի՝ Սեպտ. 24ին
յանձնելու պայմանաւ: Միխայլ էֆ. պատասխանեց որ ինք
Ղրիգորիատի էֆ.ի ուրիշ առթիւ չորս վախօն և յատանչորս
վախօն իսկ ծախած է, բայց անոր դատ բացած պայմաննե-
րով ո՛չ պայմանագրած է ոչ ալ վաճառք ծախած: Նախա-
գահը հարցուց դատախազին թէ ի՞նչ միջոցով կրնայ տպա-
ցուցանել որ Սեպտ. 13ին 4 վախօն գարի գնած են Միխայլ
էֆ.է. դատախազը յայտարարեց որ նամակներով կրնայ
հաստատուիլ թէ Միխայլ էֆ. ընդունած է իրենց յիշած պայ-
մանով ու գինով 4 վախօն գարիին յանձնուամբ:

Նախագահը հրաման ըրաւ որ յաջորդ դատավարու-
թեան մէջ ներկայացնէ այդ նամակները, ու անով վճռուի
պահանջած դրամին դատախազեալէն գանձումը:

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

×

Մանածի, Կառւի եւ Բամբակի

ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Գ Ի Ն Ե Ր Ը Կ Ի Յ Ն Ա Ն

×

Այս շաբթու բամբակի և մանածի մասին անգոհացու-
ցիչ տեղեկութիւններ հասան Ամերիկայէ ու Եւրոպայէ: Բամ-

բաղը Լիվրբուլի մէջ 5.75էն 5.61 բէնայի, Նիւ Եօրքի մէջ 10.52էն 10.43 սէնդի և Հալբի մէջ 72.50 ֆր. էն 69 ֆր. իջաւ :

Նախորդ շաբթու Նիւ Եօրքէ դրած էին, թէ ի՛նչ որ ալ ըլլայ հրապարակին տրամադրութիւնը, մեծաքանակ բամբակ բռնող հողագործներ երբեք աժան գինով ապրանք ծախելու պիտի չօժարին: Թէքսասէ ալ ծանուցուած էր որ խիստ օգեր, սառեր վնասած են բամբակի մշակութեան, ու այդ պատճառաւ այս տարի բամբակի արտադրութիւնը նախորդ տարիէն բաւական պակաս պիտի ըլլայ. առ առաւելն 11,175,000 հակ հաշուուած է ամերիկեան արտադրութիւնը, և արդէն մինչեւ Նոյեմբեր 1՝ 6,167,000 հակ բամբակ զտուած էր Թէքսասի մէջ, անցեալ տարուէն է իբր մէկ միլիոն պակաս: Հակառակ բամբակի մասին նախորդ շաբթուան եկած այս նպատաւոր լուրերուն, գիները նորէն ինկան այս շաբթու ամէն տեղ, դրամի անձկութեան և մանիֆաթուայի հրապարակէն առնուած աննպաստ տեղեկութիւններու հետեւանքով: Գրուած է նաեւ թէ Ամերիկայի հողագործները իրենց արտադրութիւնը փոխած են և կը ջանան ո՛ր և է ձեռով ձեռքի վաճառքնին դրամ ընել: Մինչեւ այս շաբթու, Ամերիկայէ 2,737,000 հակ բամբակ արտածուած էր, մինչդեռ անցեալ տարի նոյն միջոցին մէջ արտածուած էր 3 միլիոն 432,000 հակ: Այս շաբթու Լիվրբուլի մէջ սթօքն էր 453,000 հակ, մինչ անցեալ տարի նոյն շաբթուան սթօքն էր 232,330 հակ: Այս թուանշաններէն կրնանք հետեւցնել որ թէեւ այս տարի անցեալ տարիէն նուազ բամբակ արտածուած է Ամերիկայէ, բայց գործերու նուազութեան պատճառով Լիվրբուլի մէջ անցեալ տարուէն աւելի մեծ քանակով պատրաստ վաճառք կ'սպասէ:

ՄԱՆԱԾ. — Մանարանները բարձր գիներ կը պահանջեն, առանց նկատի առնելու բամբակի գիներուն անկումը: Բայց ուզուած գիներով շատ փոքր գործառնութիւններ կ'ըլլան: Ամերիկայի մանարանները սկսան գնողներուն հետ յարմարել: Տարակոյս չկայ որ Եւրոպայի մանարաններն ալ անոնց ընթացքին պիտի հետեւին:

ԿՏԱԻ. — Գնողները կտաւի համար պահանջուած գի-

ներուն և բամբակի օրումն գիներուն հետ համեմատութիւն
չտեսնելով, կ'ապասկն որ կտաւին գիները իջնեն ու ափա-
տեն գնումներ ընեն: Անցեալ չարթու Հնգկատտանի և Ճա-
բոնի համար բուռական կտաւ ծախուեցաւ, բայց ընդհա-
նուր առմամբ հրապարակը թուլ է:

×

ԲԱՄԲԱԿԻ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՇՐԱՊՄԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

Մարսիլիոյ մեր յարգելի քղթակիցները, M. M. les Fils
de Giraud Frères, կը գրեն մեզ Նոյմ. 14 քունով. —

Յորչափ Ամերիկայի մէջ Դրամական Տագնապը շարու-
նակէ, յուսալի չէ որ բամբակին գինը բարձրանայ: Մեր
հրապարակին վրայ գործերը խիստ սահմանափակ են և գի-
ներն անփոփոխ: Թարուսի պատրաստ ապրանքը կ'արժէ 60
և յանձնելին 59 ֆր., Իսլիպինը 50—52 ֆր.: Չինական
հրապարակն ալ մատուցում կ'ընէ 50 քիլօն 56 ֆր.-ի, բայց
հազիւ 52 ֆր. գին կը տրուի:

ՄԵՏԱՔԱՆԻ ԽՈՉԱԿ

ԴԻՆԵՐԸ ԿԻՅՆԱՆ

Եւրոպայի մէջ մետաքսեղէն զգեստները այս պահուս-
նորայթ են: Այս պատճառաւ մետաքսին գինը աւելի պիտի
սղէր, կամ բարձր գինին վրայ կը մնար, եթէ դրամական
տագնապ չըլլար: Ամէն նախանիւթերուն հետ, մետաքսին
ալ գինը ինկաւ, և անհամեմատ անկում կրեց քանի մը շա-
բաթուան մէջ: Պրուսայի լաւ, Բ. տեսակ մետաքսը Լիօնի
մէջ Հոկտ. 27ին կ'արժէր 5—54 ֆր., այժմ կ'արժէ 50
52 ֆրանք:

Մեր հրապարակին վրայ ալ ինկած է մետաքսին գինը:
Պրուսայի վերը յիշուած տեսակը երկու շաբաթուան մէջ
օխան 245—250 դր.էն իջաւ 220—225 դր.ի:

Մետաքսին գինը ազդեց խղաղի գիներուն վրայ, ուր-
իէ մեծաքանակ աւանդ տրուած է պանքաներու, և փոխա-
րէնը դրամ տոնուած է:

Մարտիիոյ մեր թղթակիցները կը գրեն մեզ Նոյեմբեր 14 թուով. —

Մետաքսի վաճառականութիւնը Դրամական Տաղնապ-
ներէն ամէնէն աւելի և ամէնէն շուտ ազգասողը եղած է
միշտ: Յորչափ գործերու ընդհ. վիճակը չբարւոքի, գինե-
րու բարձրացում չի յուսացուիր, ընդհակառակն անկումի
կ'սպասուի, հակառակ սա իրողութեան որ մետաքսեղէնի
ճարտարարուեալը լաւ վիճակի մէջ է և սպասուածը կանո-
նաւոր: Խոզակի հրապարակին վրայ գործ չկայ. ապրանք
ունեցողները մինչև 50 սանդիւմ իջեցուցին իրենց գիները,
բայց գնորդ չեղաւ մէջտեղ: Սուրիայ գեղին խողակներուն
Ա. տեսակին վրայ 13 և Բ. տեսակին վրայ 12.50 Փր.էն
քանի մը վաճառումներ եղան: Ուրիշներ ալ յետոյ ուզեցին
ծախել իրենց ապրանքը նոյն իսկ 25 սանդիւմ պակասի,
բայց նոր վաճառում չեղաւ: Ամստիւր և Էտրնէի ճերմակ
խողակները կ'արժեն իւր 13—12.75 Փր., բայց այս գիները
բոլորովին անուսմական են: Գնորդ չկայ:

ԲՈՒՐԴ

Մարտիիոյ մեր թղթակիցներէն, Նոյմ. 14 թուով. —

Բուրգի հրապարակին կացութիւնը բնաւ փոխուած չէ
գժրախտաբար: Գործ չկայ և գործերը տկար են. ապրանք
ունեցողները ծախելու տրամադիր են և կարգ մը տեսակնե-
րու համար նոյն իսկ կտրեւոր գեղջեր կ'ընեն, բայց գնող
չեն գտներ: Ուրֆայի լուսցուած տեսակին գինը 290 Փր.ին
վրայ կը մնայ: Պաղտատի ընտիր տեսակներէն կը ժամանեն:
Ճերմակին գինն է 240—230 Փր. ըստ տեսակի: Քանի մը
վաճառումներ եղան սա տեսակներուն վրայ. —

Թուրքատան, լուսցուած Բ. L. Փր. 175

» » G. L. » 142½

Խորասան ճերմակ » 175

Պաղտատ լուսցուած » 215—230

Մեր հրապարակին վրայ պատրաստ կայ իւր 20.000
հակ, — 1890ը Պաղտատի, 1100ը Մուսուլի, 2000ը Սուրիայ,
200ը Գարամանի, 2000ը Կովկասի, 4000ը Խորտատի, 5600ը
Թուրքատանի, 400ը սպանիական ևն.:

ՅՈՐԵՆ ԵՒ ԱԼԻԻՐ

ԳԻՆԵՐԸ ԿԻՅՆԱՆ

Յորենի մասին Եւրոպական հրապարակներէ հետեւեալ նորագոյն լուրերը կուզան. —

Անգլիոյ մէջ գիները ինկան դրամական անձկութեան պատճառաւ, իսկ Գերմանիոյ մէջ գիները նորէն վրայ դրին, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ այդ երկրին մէջ այս պահուստ ցորենի մեծ պէտք կայ: Երաշտութիւնը տակաւին վնասներ կը պատճառէ Աւստրիոյ մէջ, ուր դարնան ցանքի պատրաստութիւններ կը տեսնուին սովորաբար այս միջոցին: Պուտաբէշ-թի մէջ ցորենին գիները վրայ դրին այդ պատճառաւ: Ռուսիոյ և Ռումանիոյ մէջ ցորենի մշակութեան նպատաւով անձրեւներ տեղացին անցեալ չարթու, սակայն թայգանի նաւահանգիստը սառած ըլլալուն համար, ռուսական արտածութիւնք նուազեցան. իսկ Ռումանիոյ դարնան ցանքը կիսովին վնասուած է արդէն: Արժանդինէ շարունակ նպատաւոր տեղեկութիւններ կուգան, առատ հունձք մը կ'ապառուի: Աւստրալիոյ մէջ ալ առատ անձրեւներ եկած են: Մեծ յոյս կայ որ այս երկրին արտադրութիւնը գոնէ անցեալ տարուանին պիտի հաւասարի: Բայց Աւստրալիոյ յաջողութենէն օգուտ մը չկայ Եւրոպայի համար, որովհետեւ երկու տարիէ ի վեր այս երկրին արտադրութիւնը Ծայր. Ասիա կը ներածուի:

Այս տարի անցեալ տարունէ տուելի ցորեն արտածուեցաւ Ամերիկայէ: Պատճառը դրամի նուազութիւնը և ցորենին գիներուն սղութիւնն է: Մինչև հիմայ 43½,000 քուօրթր ցորեն արտածուեցաւ Ամերիկայէ, մինչդեռ անցեալ տարի մինչև այս առին 374,000 քուօրթր միայն արտածուած էր:

Անցեալ երկու շաբաթուան մէջ Պուլսոյ հրապարակը ժամանեց 2305 թանօ ցորեն և 55,361 պարկ ալիւր: Յորենը կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ, Անտառու կակուղին հօստան 55, Ա. տեսակը 54, Բ. ը 52—53, կարեկով խառնը 49—51½, Անատուլի կարծրին Ա. տեսակը 59, Բ. ը 58, Գ. ը 55—56. իսկ Պրաիլայինը՝ առանց մաքրատուրքի 53—54 փարա օխան: Ալիւրին գինն է մեր հրապարակին վրայ տեղական

ֆրանսիեն 101—103, Պրայելայի 4/6 թիւը 115, վառնա թիւ 2ը 108 և ֆրանս 100—102 զրշ. օգարկը:

ՇԱՔԱՐ. — Մինչև հիմա, շաքարի համաշխարհային արտադրութիւնը հասած է 923,827 թոնոյի: Անցեալ տարի մինչև այս միջոցիս արտադրուած էր 875,314 թոնո: Անցեալ և այս շաքար Պոլիս ժամանեց 107 վակոն կրանիոյի շաքար:

ԲՐԻՆԶ. — Արտադրաւայրերու մէջ գիները բարձր են: Գլխաւոր պատճառն է Հնդկաստանի այս տարուան երաշտութիւնը, ուր շատ քիչ բրինձ արտադրուած ըլլալով, պէտք կայ գուրտէն միծաքանակ գնելու:

Մինչև հիմա, Գերմանիոյ ցորենի արտադրութեան մասին նպաստաւոր լուրեր եկած են: Նոյն իսկ 4% տւելի արտադրութիւն կը յուսացուի:

Պիրմանիայէ այս տարի արտադրուած է 947,000 թոնո եւրոպայի, 1,340,000 թոնո այլևայլ տեղերու և 64,853 թոնո Արեւելքի համար: Անցեալ տարի Պիրմանիայէ արտադրուած էր նոյն տեղերը, 991,000, 1,196,000 և 68,790 թոնո: Եւրոպայի մէջ ալ բրինձին գիները բարձր են: Ազիքսանդրիոյ մէջ կարժէ թիւ 3ը 23/6 շիլին: Այս շաքար եւրոպայէ 2000 թոնո բրինձ գնուեցաւ Ազիքսանդրիոյ համար:

Պոլսոյ հրապարակը թոյլ է: Գիներն են. —

Բանկուն	թիւ 3	գրանդիթ	100 քիւն	129 զրշ.
»	»	մաքսատուրքով	»	» 150 »
Ճաբոնական	Ա. տեսակ	»	»	170 »
»	Բ. »	»	»	140 »
Եգիպտական	Ա. »	»	50	» 89 »
»	Բ. »	»	100	» 88 »
Իտալական	Ա. »	»	»	» 46 ֆր.
»	Բ. »	»	»	» 41 »

ԳԵՏՆԱՅԻՆՉՈՐ. — Անցած շաքար Պոլիս ժամանեց 2605 պարկ գետնախնձոր, 1224 պարկ Ատաբազարէ, 360 Նարուլիէ և 1201 Մարտիկայէ: Գիներն են Ա. տեսակինը 34—39 զշ., Բ. տեսակինը 38—40 զրշ., Գ. տեսակինը 44—46 զրշ.:

ՀԱԻԿԻԹ. — Մեր հրապարակին վրայ հաւկիթին հարիւր հաւը կ'արժէ 28—35 զրշ.: Նախորդ շաքար Պոլիս ժամա-

նեց 98 անտուկ Պարթընէ, 76 անտուկ Պանտրմայէ, 70 սըն-
տուկ Ատարագարէ, 46 անտուկ Քէօթահեայէ և 8½ անտուկ
մօտակայ զանազան տեղերէ:

Թրիեսքե .—	Մէլիս գրանդիթ առանց մաքսի	73
»	» մաքսատուրքով	85
»	տեղական սպառման համար	86
Ռուսական .—	Փուլի չաքար գրանդիթ առանց մաքսի	50
»	» մաքսատուրքով	68
	Տեղական սպառման համար	70
	Մաքրուած	74

ԳԱՐԻԻՂ

Տեղական ինչպէս հաւ գրանդիթի համար գիները ին- կան և կ'արժեն .—	Տեղական	Դրանգիթ
Ռուսական անտկ. 37 թիթ. 35	անտկ. 21½ թիթ 27½	
Ամերիկեան » — » 33	» — » —	
Ռումանական » — » 29	» 25½ » 23½	
Ատլանդիք » 52 » —	» — » —	

Պաքուի մէջ քարիւղին գինը ամուր է, կ'արժէ 35 քա-
րիք. այս օրերս բաւական վաճառք ծախուեցաւ. գիներու
բարձրացում մը կը յուսացուի: Երկու չագինաւ Պաթմէն
428,000 անտուկ քարիւղ առին, մին Սուրիա և միւսը Սե-
լանիկ փոխադրելու համար:

ԳՈՐԳԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Դրամական տագնապին հետեւանօք, որ այս պահուս
գրէթէ ամէն տեղ քիչ շատ կը տիրէ, գորգի հրապարակն
ալ կայուն վիճակ մ'ունի քանի մը շաբաթներէ ի վեր: Ապ-
րանք ունեցողները թէն ախորժակ ունին ձեռքէ հանելու,
բայց գնորդները սպասողական դերք մը կը բռնեն մինչև որ
եւմտական մթնոլորտը պարզուի: Ամերիկեան խնդրանքը
զգալապէս պակասած է, ինչ որ հետեւանք է տիրող եւմտա-
կան անձկութեան: Թէն քանի մը ամերիկեան գնորդներ
կան հրապարակին վրայ, բայց կ'ըսուի թէ անոնք ալ շատ
պակօնցուցած են իրենց գնման ցուցակները իրենց Տունն:

րէն հասած վերջին հրամաններուն վրայ: Ասոնք գլխաւորաբար գնեցին Կէօրէվան, 3—400 կտոր, այլադան գիներով, 40էն մինչև 50 ֆր., տեսակին համեմատ:

Թէև պարսկական տեսակներու նուազութիւն կայ, բայց կ'ըսուի թէ ճամբան մեծաքանակ ապրանք կայ: Կ'ըսուի նաև թէ այս պահուս թէպրիզի մէջ պարսկական գորգերու գիները շատ աւելի բարձր են քան Պոլսոյ հրապարակին վրայ, գլխաւորաբար սո' պատճառաւ որ պարսկական դրանին գինը դարձեալ ինկած է հոն. վերջին հեռագիրներու նայելով մէկ օտմ. տակին 42 43 դրան կ'արժէ: Կովկասի և Կեդր. Ասիոյ տեսակները առատ են, բայց գնորդ չըլլալով, կը կարծուի թէ գիները զգալի անկում մը պիտի կրեն: Շաբթուս ծախուեցաւ բաւական Աֆղան, 150—155 ֆր.:

Իզմիրէ առնուած լուրերու նայելով, հոն ընթացիկ գործեր կ'ըլլան Գերմանիոյ և Աւստրիոյ համար:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՇՐԱՊԱՐԱԿԸ

×

ՆԱՄԱԿ ԼՈՆՏՈՆԷ

13 Նոյմ.

Այս շաբթուան մեր հրապարակին մտադրադուժը եղաւ 15օրեայ հաշուեյարգարութիւնը, որ խիստ դժուար եղաւ բոլորներուն սղութեան պատճառաւ, իբր հետեւանք Անգլ. Պանքային զեղչի տակին 7½ բարձրացման: Սակայն հրապարակին ընդհ. երեւոյթը բողբատաբար քիչ մը աւելի գոհացուցիչ է: Ամէն տեղ ջանք կայ ամերիկեան Տագնապին հետեւանքներուն հակազդելու: Ոսկի ներածելու համար Ամերիկայի մէջ եղած յանձնառութեան ընդհ. գումարը կը հասնի 58 միլիոն տոլարի: Բայց, վստահութիւն ներշնչելու համար, կը ծանուցուի որ Նիւ Եօրքի համար ոսկիի շատ յանձնառութիւններ ջնջուած են և Բարիզ պիտի շարունակէ իր աջակցութիւնը:

×

ՆԱՄԱԿ ՊԵՐԼԻՆԷ

13 Նոյմ.

Մեր հրապարակին ամէնէն մեծ գէպքը եղաւ Ռայխս-

պանքի զեղչի սակին բարձրացումը նախ $5\frac{1}{2}\%$ և $6\frac{1}{2}\%$, և քանի մը օր հոքը $6\frac{1}{2}\%$ և $7\frac{1}{2}\%$: Արժեթուղթի վրայ փոխառութեանց սակը $8\frac{1}{2}\%$ է: Այս բացառիկ կերպով ծանր միջոցները ցոյց կուտան թէ դրամական ձգտումը ո՛րքան խորունկ կերպով ազդած է մեր հրապարակին: Այս առթիւ դիտել կը տրուի որ Պանքային զեղչը 38 տարիէ ի վեր այսքան բարձրութեան չէր հասած: Գերմանիոյ մէջ պատրաստ հնչուն դրամը հազիւ կը բաւէ ճարտարարուեստի ընթացիկ պէտքերուն, և ասոր համար է որ դրամական ներկայ Տագնապն իր հակահարուածն առաջ բերաւ մեր հրապարակին վրայ: Մտածեցէք որ Մ. Նահանգաց. մէջ ի տես վճարելի աւանդներու գումարը, վերջին 20 տարուան մէջ, 284½ միլիոնէն բարձրացած է 12,21½ միլիոն տոլարի: Մէկ վայրկեան խուճապ մը բուռական եղաւ ահագին քանակութեամբ դրամներ ետ ուզելու: Ամերիկեան պանքաները, պատրաստ դրամ չունենալով, այսպէս եւրոպական հրապարակներու վրայ ինչպէս սակի մնտուելու համար: Ամէն պարագայի մէջ, արդի սակերը ծանրապէս կը կշռեն գործի աշխարհին վրայ և տեղի կուտան բազմաթիւ մնտուելութիւններու:

Ամերիկեան կառավարութիւնը, իր երկրին մէջ տիրող դրամական տագնապին նիւթապէս օգնելու մտօք, հետեւեալ որոշումը տուած է. — Ելմտական նախարար Մր. Բօրդէլիու 100 միլիոն տոլարի գանձտոմս հրապարակ պիտի հանէ 100ին 3 տոկոսով և մէկ տարուան մէջ վճարելի: Ասկէց զատ, դարձեալ կառավարութեան կողմէ 50 միլիոն տոլարի արժէքով Բանամայի պարտաթուղթ հրապարակ պիտի հանուի: Այս կերպով հասարակութեան քով պահուած կամ տրամադրելի եղած հնչուն դրամէն կարեւոր գումար մը շրջաբերութեան պիտի հանուի:

Ամերիկայի մէջ տիրող հնչուն դրամի նուազութեան մասին գաղափար մը տալու համար, յիշենք որ Նիւ Եօրքի մէջ անցեալ օր անկարելի եղած է 100 տոլարի պղտիկ չէք մը ամերիկեան դրամով վճարել, և հարկ եղած է՝ օտար դրամով կարգադրել:

Ղալաթիոյ Սակարանը

Այս շաբթու (Նոյեմ. 1էն 8) բաղդատաբար լուսագոյն գործեր եղան Ղալաթիոյ սակարանին մէջ: Բիշ բացառութեամբ ամէն արժեթուղթի գին բարձրացաւ: Օսմ. Միացեալը որ անցեալ շաբթու 9.11/4էն մինչեւ 997/8ի բարձրանալէն ետքը 997/8ի իջած էր, այս շաբթու 1001/4 և ա՛լ աւելի արժեց: Նմանապէս Րուս. Երկաթուղին, որ նախորդ շաբթու 1571/2էն 1591/2ի ելաւ և 1581/2ի լինեալ, այս շաբթու մինչեւ 1601/4ի ելաւ և 1591/4ի վրայ մնաց: Սակարանին միւս արժեթուղթերն ալ բարձրացումներ ունեցան: Հանքային թուղթերէն Էրէյլին 230էն 250ի, Գասանտրա առանձնաշնորհեալը 100էն 107ի, իսկ սովորականը 95էն 100ի, և Գարասուի առանձնաշնորհեալը 36էն 39ի ելան: Հանքային թուղթերուն մէջ Պալիա Գարատյունը 443էն 440ի լինեալ, իսկ Գասանտրայի սովորականը 311/2ին վրայ անփոփոխ մնաց: Երկաթուղիներու ընկերութեանց թուղթերէն, Անատօլուի բամբակեղթը 16էն 16.40ի բարձրացաւ, բայց պարտաթուղթը 507էն 501ի իջաւ և Կրկին 507ի ելաւ: Պանքայի թուղթերէն Պանք Օթօմանը 19.40ի, Պանք տը Սալոնիք 137ի և Պանք տը Մէթըլէն 5.20ի վրայ անփոփոխ մնացին:

→→→→→

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՆ հրատարակեց իր շաբաթական հաշուեկշիռը, որ նախորդ շաբաթէն հետեւեալ տարբերութիւնը կրած էր:—

	Անգլ. ոսկի
Դրամի գանձում	1,410,000 նուազած է
Թղթապանակը	418,000 աւելցած է
Տոմսերու պահեստը	1,135,000 նուազած է.
Պահեստին ու պարտուց համեմատութիւնն է	33.78%

ՉԻՔ. — ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

	£	Ֆր.	մարք	քուրօն
3 Նոյ. Շք.	1097/8	22.971/2	18.70	22.04
5 » Բշ.	110	»	18.71	22.06
6 » Գշ.	»	22.961/4	18.69	»
7 » Դշ.	»	22.933/4	»	22.01
8 » Եշ.	»	»	»	»
9 » Ուր.	»	22.961/2	18.76	22.02

Արտածութիւն

Թիֆթիկ. — Ծախսուեցաւ 410 հակ, զոր գնեց Մ. Ֆօքս 20³/₄ ղրշ.էն, Գարահիսարի և Քէօթահիտյի ապրանք:

Բուրդ. — Հրապարակը թոյլ է: Գառապ-Պաշիի Ա. տեսակին օխան 9¹/₂, Բ.ինը 8¹/₂ և Գ.ինը 6 ղրշ. է: Անատօլուի իւրքմա տեսակին օխան կ'արժէ 7—7¹/₈ ղրշ.:

Բամբակ. — Գործ չեղաւ: Ատանայի ընթացիկ տեսակին օխան 6 ղրշ. է, Հալէպ 5¹/₂:

Գարի. — Ծախսուեցաւ 10,000 քիլէ: Անատօլուի Կֆսդրային օխան 42, Ա., 44 և Բ.ը 39 փր.:

Եգիպտացորեն. — 3000 պարկ: Իզմիտի շրջակայից տեսակը կ'արժէ 38 և Պանարմայինը 38—39 փր.:

Թռչնակեր. — 500 պարկ: Ռոտտոգոյի տեսակը, արտածման համար 40 և Պոլսոյ համար 41 փր. է և Բուսթէլի տեսակը 28¹/₂—29 փր. օխան:

Շաւշմայ. — 1000 պարկ: Մէրսինի նոր բերքը, արտածման համար, կ'արժէ 130 փր. օխան, Եաֆայինը 131, իսկ Պնլոյ համար 136—137 փր., Ատալիայինը 127, իսկ Պոլսոյ համար 138 փր.:

Լուրիա. — 260 պարկ: Տրապիզոնի տեսակին 100 օխան կ'արժէ 125—130, Բ.ը 120—125 և Սելանիկինը 200—215 ղրշ.: Պալլըքի Ա. տեսակին 100 օխան 160 և Բ.ինը 140 ղրշ. է:

Սիսեռ. — 150 պարկ: Անատօլուի տեսակին օխան կ'արժէ 56—57, Բ.ը 48—50 փր., Պալլըքէսէրի Ա.ը 70 և Բ.ը 65—66 փր., Սուրիոյ նոր բերքը 65 փր.:

Սալիպ. — 7 պարկ լաւ տեսակ, 19¹/₂ ղրշ էն օխան: Թոքատի Կֆսդրա տեսակը կ'արժէ 20—21 և Բ.ը 19—30, Ամասիայի և Քէօբըրիւինը 17—18 ղրշ.:

Դեղին մեղրամոմ. — 500 օխա, սովորական տեսակ 19¹/₄—19¹/₂ ղրշ.էն օխան, Լ. Օսմ. 110 ղրշ.ի հաշուով:

Կ. Պոլիս, 7 Նոյն.

Ճէնրիի Հրապարակը

Վաճառում չեղաւ: Գիներն են

Կեսարիոյ տեսակ	5 ³ / ₄	զրշ. օխան
Էնկիւրի »	5—5 ³ / ₄	» »
Իսկիւրի »	5—5 ¹ / ₈	» »
Ձիւլէի, Թոքատի, Չորումի տեսակ	4 ⁷ / ₈ —5	» »

Մարսիւիոյ մեր թղթակիցները կը գրեն որ մեծաքանակ գնողները 100 Փր.էն աւելի տալ չեն ուզեր յանձնելին համար :

Մորթի Հրապարակը

Մարսիւիոյ մեր քղթակիցներէն .—

Այծի մորթ .— Հրապարակը տակաւին թոյլ է : Արտա-
ծելու համար գնման հրաման չի գար երբեք, և տեղական
խաղախորդարանները իրենց պէտքերը կը հագան ձեռք ան-
ցուցած յարմար թաղթիներով : Այս պատճառաւ քործ չկայ և
գինները ինկած են : Արեւելքի համար բան մը չէ ծախուած :
Ծանր վաճառքներու տուգինան, յարտադրաւորին համեմատ,
35էն 40 Փր. կ'արժէ : Տրապիզոնի լաւագոյն տեսակները 40—
42էն աւելի չեն արժեր : Պաղատաթի այծի մարթերուն քիւօն
1.10—2 Փր. կ'արժէ : Ասոնց մէջ թեթեւ և մազերը կարճ ե-
ղած տեսակին քիւօն կ'արժէ 2.10էն 2.15 Փր. :

Ոչխարի մորթ .— Այս միջոցիս ո՛չ բուրգի ոչ ալ ոչխա-
րի մորթի խնդրանք չկայ : Մորթին գինները ինկած են ու
կ'արժեն Տրապիզոնինը 100/110, Անատոլուինը 90/100 Փր.
100 քիւօն :

Եգի մորթ .— Մորթի այս տեսակէն ալ խնդրանք չկայ,
և գինները 5 Փր. ևս ինկած են այս շաբթու :

ԱՅԻՈՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

[Նոյեմ. 2 հն մինչեւ 9]

ԾԱՆՈՒԵՑԱԻ .—

2 սնտուկ Մալաթիայի տպրանք 230 զրշ.էն, զոր գնեց
Ն. Վարդերեան էֆ. : Ուրիշ վաճառում չեղաւ : Հրապարակը
թոյլ է :

«Բէշի ՏէրիՍի» .— Հրապարակը թոյլ է : Գինները 1—2
զրուշ ինկած են և կ'արժեն 24—25 զրուշ :

[Տեաքց Արեւեան եղբայրց Շրջաբերականէն]

ՕՍՄ. ՎԱՃԱՌՔՆԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԸ

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

Մարտիիոյ մեր թղթակիցներեն .—

Լուրիս .— Յրաճառային հարաւային կողմերը օդը մեղմ երթալուն պատճառաւ, լուբիայի սպառումը նուազած է այս միջոցիս: Խնդրանք քիչ կայ, գինները ինկած են: Եթէ քիչ մը վաճառք ուզուի՝ գինները անմիջապէս պիտի բարձրանան: Տրապիզոնի լուբիաները 25/26 ֆր. պիտի արժեն, եթէ տեսակը լաւ ըլլայ: Մեր նպարի վաճառականները չոր և ճերմակ վաճառք միայն կը գնեն, մինչդեռ Տրապիզոնէ այս պահուս հասած լուբիաները խոնաւ և դեղին են: Ուստի 20 ֆր.էն աւելի գին չեն գտներ: Օրտուի լուբիաներէն տակաւին մեր հրապարակը չժամանեցին: Եթէ լաւ տեսակէ վաճառք ժամանէ՝ շատ շատ 22/23 ֆր.ի ծախուելու հաւանաւանութիւն կայ, որովհետեւ Դանուբի այս տարուան նոյն տեսակէ լուբիան, մաքուր և զատուած, այդ գիններով կը ծախուի այժմ:

Սիսեռ .— Հրապարակին վրայ բաւական սթաք կայ: Փոքր քանակով արտածուեցաւ. հրապարակը թոյլ է, և քանի մը տեսակներուն գինները ինկած են: Շամի սլաեռին սովորական տեսակը կ'արժէ 19/20 ֆր.: Միջակը, որ 50% խոշոր հատիկներով կ'ըլլայ, 21/23 ֆր. է: Իսկ լաւագոյնը 28 1/2 էն 28 1/2 ֆր.: Մերսինի և Սամսոնի արտադրութիւնները կ'արժեն 13/22 ֆր. տեսակին համար:

ՍԱՐԳԻՍ ԷՖ. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ այս շաբթու մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ դեպի Հայկա, ուր պիտի զբաղի առեւտր. գործերով:

ՍՍՍՍՍՆԲ ՄԷՆԻ ՄԵԶԻՆԵՆԻ ԲՆԱՆԵՆԻ Բ. Հարրը, Նոր Տաղեր, հեղինակէ ինքնակաշի: Երեւանէն Բնապետէն այս նոր հրատարակութիւնը աշուշտ պիտի գտնէ այն սիրելի ընդունելութիւնը, որուն արժանացան Ծիածանը: Գինն է 5 ռուբլ: Կերպարներէ Դըլճեան Գրադան, Չափաճըլար Բէ- 25:

ՍՍՍՍՍՆԲ ՏԷՐ Գ. ԹՕԼԵՆԻ ԵՐԺՂԱԿԱՆ ՆԱՐ ՀԵՂԵՆԻՆԻՆԻ, Soirée d'hiver, որուն վրայ այնչափ գովեստով կը խօսուի երաժշտութիւնը շրջաններու մէջ:

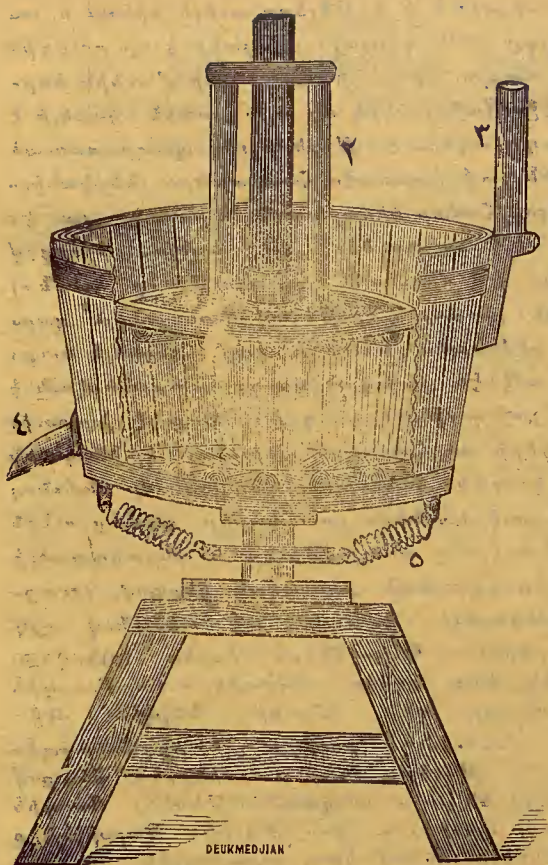
ԱԶԴԱՌԵՆՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԴՐԵՆԱԿԱՆ ԴՐԱՍՏԵՆԿԻ. — Դաւառներէ արժեքներու եւ առեւտր. գործոց նկատմամբ մեզ հարցումներ կ'ըլլան, որոց պատասխանելու համար կը հարկադրուինք ծախք ընել եւ ասոր փոխարէն անհրաժեշտ է որ 10 զրուշի զրոյմաթուղթ զրկուի: Դաւառներէ եղած յանձնարարութեանց փոխարէնը պէտք է կանխիկ զրկուի (տես թերթիս կողքին վրայ գտնուած ծանուցումը):

Արտօնատէր Հ. Ս. Ի. Իւթիւճեան— Տպագր. ԶԱՐԵՆ Ե. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Հանրապէս — էլ փայլուն է և թելերը աւելի երկար և ա-
 տով շինուած գորգը étoffe կ'ըլլայ: Յայտնի է որ բուրդին
 ազնուութիւնը և մաքրուիլը (dégraisser) դեր մ'ունին ներ-
 կ լարութեան մէջ: Յաջող ներկ մը ա'յն ատեն կարելի է
 ստանալ երբ բուրդը ազնիւ է, թելերը լաւ պատրաստուած
 են կարելի եղածին չափ խորապէս հաստատելու ներկանիւ-
 թր և երբ ներկելու համար կիրարկուած եղանակը լաւ է:
 Սակայն պէտք է ստորագծել որ ազնիւ բուրդով
 անգամ անկարելի է միեւնոյն յաջողութիւնը ունենալ
 Անիլին, Ալիլարին, բուսային նիւթերով միանգամայն՝ դոր-
 ծուած գորգերը քիմիապէս լուալէ և կամ հինցնելէ ետք:
 Այս տեսակէտով ամէնէն յաջողած գորգը բուսաներկովն է
 և պարսկականին յաջողութիւնը հո'դ է: Պէտք չէ խտրուիլ
 թէ պարսկ. գորգերը առ հասարակ անիլինով կը ներկուին
 և յետոյ մէջտեղ կուգան կատարեալ քապլոյի մը նմանող
 այդ գորգերը: Պարսկականները շատ կարծր գոյներ ունին
 լուացուելէ առաջ և իրենց անուշութիւնը և անբաղդատելի
 ներդաշնակութիւնը կ'ստանան քիմիական կերպով լուաց-
 ուելէ ետք: Անկարելի է ո և իցէ անիլինով այդ
 վիճակը առաջ բերել: Պարսիկները իբրեւ nuançage
 անիլինի կը դիմեն երբ հարկը անհրաժեշտ է: Բուրդին
 մանուելու եղանակն ալ դեր մ'ունի ներկին մէջ:
 Մեքենայով մանուած բուրդը քնդհանրապէս
 կոտրուած (émietté) թելեր ունի, մինչդեռ ձեռքով
 մանուածները զուրկ են այս անպատեհութենէն: Գորգին
 գործուելու եղանակը մասնաւոր դեր մ'ունի: Պարսիկները
 քնդհանրապէս noeud persanով կը պատրաստուին որ գոր-
 գին fondu մը կուտայ և կ'օգնէ ներկուած բուրդին աւելի
 փայլուն երեւելուն: Յայտարարեմքս և Տէմիրճիի գորգե-
 րու իլմէն տարբեր կերպով կը կապուին և գորգին երեսը
 զուգահեռական գիծեր կը գոյանան այն հեռաւորութեամբ որ
 կայ արկըյէ արկը: Այս կերպով գործուած գորգ մը անկա-
 րելի է որ fondu ունենայ: Գալով ցարդ ի դործածութեան
 գտնուող անիլին ներկանիւթերուն, անո՞ք անթափ և տո-
 կուն են որչափ կարելի է: Ես ինքս Սպարթայի գորգեր
 լուացած եմ քիմիական բաղադրութեամբ, որոնց գոյները
 անթափ են թէեւ, սակայն անչքացած են և չեն կրցած
 պարսկականին անուշութիւնը տալ, որուն պատճառը բա-
 ցատեցինք:

[Վերջին մասը յաջորդ թիւով]

Գ. ՀԱԼԷՊԵԱՆ
[Գորդագործ]

Ինչպէս մարինանքն թէքնէսի չըրալը չամ աղաճորնտան վէ
 կալվանիզմի սաճտան վէ պաքրտան իմալ օլընըր: Աղաճ իւն
 սաճըն ֆիյաթը միւստալի օլըալ, պալիէրին արգուսընա կէօրն
 եարըլըր: Թէքնէին քաւթըլը 65 սանթիմ տիւր:

ՉԱՄԱՆԸՐԻ ԹԵԺԶԻՐԻՆԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՄԱՔԻՆԱ

ԹԵՍԱՐԲՈՒՓ, ՍՈՒՀՈՒՂԷԹ, ՆԵՋԱՅԵԹ

Պիւր քիչինին օն իթի սաաթտա երգատրղը չամաշըր պո
 մաքնա իւն իւչ սաաթտա երքանըրէն նազիք օլտն իրէլի
 քումաչլարը պիլէ երքար վէ քաթիէն խաոտրա. օղրաթմազ
 իշթիլա իտէճէքլէրէ քանտաթը թամմէ հաւըլ իթտիլէք
 իշուն թէճիւպէ իւզէրինէ սաթըրըր. Ֆիյաթը 250 զրշ.
 օլըալ չէրիէք տուղինատան ֆազլա սրարըր իտէնլէրէ միւ
 նասիպ սուրթտէ սքօնթօ. իտիլուր վէ պէտէլինին նըսֆը
 փէշին ալընարազ նըսֆը իշուն վատէ վէրիլըր: Մահալը
 թէվլիէ. Չաքմաքըլար եօքուշու իւսթ պաշընտա Մէրճան

Չարչուսընտա ետևըզը խանտա 6 նոմէրօ օլուպ թաշրատան
Բիւրակն հազէթաւը իտարէխալ էսինէ տախի սըփալըզ օլընըր:
Մէսարիֆի նագլիէ յիւթէրիէ ախա տիր:

Ս Ո Ւ Բ Ի Թ Ը Ի Ս Թ Ի Մ Ա Լ Ի

Էվզէլա 2 նօմէրօյր թապ ո մահալինտէն խարիճէ չրքա-
րըլըր: սանիէն 1 նօմէրօ, եանի թէքէնին տախիլինէ եիրմի
բարչա քատար չամաշրը: ի թիֆ օլընըպ, չամաշրըլարըն
սրասընա սապուն թօշը սէրբիլիր, սալիւն եինէ 2 նօմէրօլը
թապլա րէսիմտէ կէօրիւլտիկի կիպի եէրինէ թաքըլըր վէ
թապլանըն ի զէրի իյէ պէրապէր արնճաւա քատար սըճաք
սո պօլալարըր վէ 3 նօմէրօ, եանի սաքտան թաթըլարաք
թէքնէ աղա վէ սօլա օն տաքիթա դատար հարէքէթ իթ-
տիրմէքլէ չամաշրը եըքանըր

6-4

ԵԹԷ ՊԵՏԲ ՈՒՆԻԲ

քառչուէ կնիքներու, չիք այցաքարթերու
կամ ո՛ր է տպագրական յանձնարարութեան,
ինչպէս նամակագրութ, պահարան, հայտե-
ցուցակ, մուրհակ ևն. ևն.

Դիմեցէք ՍՏԵՓՍՆ ՏԷՎԼԵԹԵԱՆ ՏՈՒՆԵՐ

Պոլիս էսկի-Չապրիի Պաղսաս Օթիլին ակըր-քիւ 55

100 այցաքարթ

8 շրուշ

1 չեզուէ քառչուէ կնիք

8

2 կամ 3 չեզուէ քառչուէ կնիք

10

Բօստի ծախքը գնողին վրայ

4-3

ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս Կասկ-գիւղ Մեծօրսար հասէսը.

Մասնագէտ ուսուցիչներու և ուսուցչուհիներու ձեռամբ, տոհմային ուսումներու և գիտական աշխատեալ ծանօթութիւններէ զատ, հիմնական կերպով կ'աւանդունեն յայտնի ժողովրդական, Գրանտերէն Անգղիկերէն և Գերմաներէն լեզուները՝ հանգերձ խօսելալարածութեամբ (բոաքիք), ինչպէս նաեւ Գծադրութիւն, Տնարարութիւն, Կար ու Զեւակահագործութեան զանազան տեսակները (ձեւքով և մեքենայով), ձայնական և դրոժիական երաժշտութիւն, մասնաւորապէս Դաշնակ և Զութակ։ Գործօթիկները կը վայնելն կատարեալ սնունդ և քնտանեկան անկերի խնամք առողջապահիկ պայմաններու մէջ, — Բանակցութեան համար դիմելի վարժարան առ Տեսուչն կամ առ Տեսչուհին Մանրաման տեղեկութիւն կարելի է ուղարկել նաեւ, Գշ. ել. Ծր. օրերը ժամը 5էն 9 դիմելով ի Գրաստան «ԳԱ ՈՒՆ» Մեծ Նոր խան, վերի յարկ, թիւ 55, Է. Լեւոնյան, Տփղիս

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՐԵՎԵԼՔ

15—11

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ ազգային, գրական եւ ֆալ-
ֆական. — Բաժանորդագրութիւն տա-
րեկան 4. Պոլսոյ համար 80 զրշ., վեցամսեայ 45 զրշ., Գա-
ւառնեքու համար տարեկան 108 զրշ., վեցամսեայ 60 զրշ.,
օտար երկիրներու համար տարեկան 35 ֆր., վեցամսեայ
20 ֆր.: **Զեռքէ վաճառու**՝ ասոր փւրա ԱՐԵՒԵԼՔ հրա-
պարակ կ'ենէ ամէն օր, կէսօրին, խնամեալ բժշանդակու-
թեամբ, ընտիր յօդուածներով, թարմ լուրերով ու նորագոյն
տեղեկութիւններով, ԱՐԵՒԵԼՔ, իր վերակազմուած խմբա-
գործեալմբ եւ իր կարող աշխատակիցներով, առաջնակարգ
տեղ մը կը գրուէ տեղական հայ մամուլին մէջ, իր առա-
ւելութիւններէն մէկն է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԵՐԼԱՅԻ Հանգամանքը
որով իր անթերացողներուն կը ներկայացնէ պարբերաբար
Մանօթ Դէմքեր եւ երբեմն ալ տեսարաններ: Ոչ նուազ կը
գնահատուին իր մասնագիտական յօդուածները, եկեղե-
ցական, կրօնական, անտեսական-սեղանաւորական, երկրա-
գործական, եւայլն, բայց ի գրական, բանասիրական գըր-
ուածքներէ, օրուան տեսութիւններէ, ևլն.: ԱՐԵՒԵԼՔի վե-
րաբերեալ ամէն գրութիւն ու բաժանորդագին պէտք է
ուղղել Տէր և Տնօրէն Գարեգին Էֆ. Պոյաճեանի հասցէին,
Դալաթիա, Մահմուտիյէ ձատտէօի, ուր հաստատուած են
թերթին Տպարանն և խմբագրատունը:

ԲԻԲԻՐԱԿՆ

«بوراكن»

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մէհմէտ Փաշա Խան, Թիւ 12

ارمنیجه غزنه

دوسعات محمدپاشا خان نومرد ۱۲

PURAGN

Revue Arménienne

Siamboul, Mehmed Pacha Han, N. 12

Appréciée par la Chambre

[de Commerce] de [Cons]ple

عثماني تجارت او طرسي طرفند

تقدیر اور نمشیر

ՕՍՄ. ԱՌԵԻՏ. ՍԵՆԵԱԿԷՆ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ

Բ. ՇՐՋԱՆ

Թիւ 47

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ, ԿՈՒՆԻՐԱՐ

52 Թիւի բժնորդ. Պոլիս եւ Գաւառ 60 դրշ.

» » » Արտասահման 13 ֆր.

52 Թիւի բաժնեգիրք եւ 2 դրշ. ի ծախ-

քը վճարողը կ'ստանան Հէրէքէի գործարան-

նէն զոյգ մը բնտիր բուրդէ գուլպայ եւ մե-

տաքսէ Թաշկինակ մը .

1 բժնորդ. գտնողին էքո տր Բառի մը 10 դրշ.

հրկու » » Առեւ. եւ Տնտ. Աշխ. 15 »

երեք » » Մէճէլլէ 30 »

12 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

1907

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՅՊԱԳՐ. ԶԱՐԵՀ Ն. ՊԳՐՊԵՐԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԵՆԱԿԱՆ

ԳՐԱՄԱՆԵՆԵՍԱԿ

ՊՈԼԻՍ, ՄԷԼՄԷՏ ՓԱՇՏԱ ԽԱՆ, Ն. 12

1. — Դառաւայի վաճառականներուն կը հայթայթէ խուրսովարի, գաղթաբերքի, երկրագործական և տարազագործական մեքենաներու, աղօթիներու ամէն տեսակները:
2. — Կը հայթայթէ ամէն տեղեկութիւն Պոլսոյ հաւաքակրի վրայ ծախուած ապրանքներու գիններուն և տեսակներուն վերաբերեալ:
3. — Կ'ստանձնէ վաճառումը տեղական բերքերու, որոնց համար ավաններ կը հայթայթէ:
4. — Դառաւայի խնդիրներու այլ և այլ ճիւղերուն համար կը ներկայացնէ Պոլսոյ մէջ գտնուող ձեռնհաս փառատարաններ և կ'ստանձնէ տեսարական դատերու հետապնդումներ:
5. — Եթէ զրկուած ապրանքներու մասին անհամաձայնութիւն ծագի, կը հայթայթէ իրաւարարներ (expert):
6. — Օ մանեան պարգեւատր և առանց պարգեւի արժեթուղթերու թիւերը կ'ստուգէ, կտրօններ կը գանձէ, և այդ արժեթուղթերէն գնումներ կ'ընէ:
7. — Օսմական հովաքարական ընկերութեան պայմաններու մասին տեղեկութիւններ կը հաղորդէ:
8. — Պարկեշտ և գործուեալ տններու համար հաշուակալի, գրագրի, վաճառորդի պաշտօններ կը հայթայթէ Պոլսոյ վաճառատանց մէջ:
9. — Ը գործադրէ դպրոցական դասագրքերու և մանկապարտէզի առարկաներու յանձնարարութիւն:
10. — Կը հրատարակէ դպրոցական դասագրքեր:
11. — Կը մատակարարէ դպրոցներու և վաճառատուններու համար տետրակ, պահարան, նամակագրութիւն ևն:
12. — Կ'ընդունի Պոլսոյ ամէն լեզուէ օրաթերթերու և հանդէսներու բաժանորդագրութիւն և ծանուցում:

Յանձնարարութեանց փոխարէնը պէտք է ԿԱՆԻԿ զրկել, իսկ տեսարական գործոց վերաբերեալ տեղեկութիւններու պատասխանն ստանալու համար պէտք է զրկել 10 շրուշի փուլ ծախուց համար:

ՀԱՍՅԷ

در سعادت محمد بشا خاندانده و مرو ۱۲

Ս. ՄՈՒՊԱՆԱՅՈՒՃՈՒՆ ԵՒ Ս. ՁԻՍՄԷԻԲՃՈՒՆ

Աւետարան և Գրեական Դրամբներ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԷԼՄԷՏ ՓԱՇՏԱ ԽԱՆ, Ն. 12

THE SINGER

MANUFACTURING Cie.

ՄԻՆԿԻՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

4001. ԼԱՆԻՔ. Պատու վկայական
Շնորհաբար

Սինկէրի կարի մեքենաները, իրենց տուրանտիժնաւոր համար
աշխարհի ամէն կողմը տարածուած են:

ՏՈՒՆ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԸ

ԲՈՒՆԻ ԴԵՐՋԱԿՆԵՐ

ԲՈՒՈՐ ԿՈՇԿԱԿԱՐՆԵՐՐ

Սիսկերի մեհենայ միայն կը գործածեն

Մամուհիդեր քովանդակ Թուրքիոյ մէջ

Այնպէս որ մեք նաեւ զքեզ ձեռնարկեալ ծախսերն . —

1861.

Երտակ ճամբայ, Կարաթատլ քայի ղիմաց
» » Դոնկարշէի ղիմաց, 343կրկ

1812, U.S.G. 223.

Սինկէր իսան, Եիւնէ, ին Ետեւ
 Թրատուէ, ի Կաւրանին դիմաւ

11 00

Առաջին Զանգակ, Խիւ 2

Առ թիւն Պաշտօն, Թրաւոն Էջի Կայարանին
Գրաւոյ, Թիւ 13

U. I. S. U., 2nd Floor, Room 120

Սինկերի կեցրոնտեղին կր գանուի Բերտ, Երտակ ճամբայ
Թև 343 կրկին, Տիւզ օղու Սարգիս պէյի տանը:

50—17

ՏՈՒՆԷՆ ՆԵՐՍ

Հրապարակւոյ կշում

፲፱፻፲፱

այս արժանութիւն

Եւ ի յայնքս իմս իմ
 Եւ ի յայնքս իմս իմ

ՅԻՍՐԱԿԱՆԻՔ ՏՐՆ

տանեկան և ընկերական հարցերու վրայ շահեկան և հետա-
քրքրաշարժ տեսութիւններ: ՎՍՍՄԻ ծանօթ դուարձալի
սեպտ. պատմութիւն: Կը պարունակէ 200 էջեր և գեղեցիկ լու-
սանկար մը: Գինն է 3½ դր.: Կեդրոնատեղի ՋՍԲՀ Ն.
ՊԵՌՊԵՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ, Պապը ԱԼԷ՝ Ծառտէսի, Թիւ 38:

ՎԻՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿՈՒ ՄԱՍԱԴԷՏ—ԳՈՐԴԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

(Շար. եւ վերջ)

Այժմեան անիլին ներկանիւթերն են
Rouge Français, Rocceline, Orange, Fucsheni, Vert solide,
Bleu de Smyrne, Bleu de naphthaline, Sulfate d'indigo,
և ժուտանները Մաթրը Լուսիուս գերմ. գործարանին:

Սէնտիքայի ներկարանն ալ ասոնց համահաւասար անիլին
ներկանիւթեր կը գործածէ սա տարբերութեամբ որ Պատիշ-
Անիլին գերմ. գործարանին մարգան ունին: Ո՛չ առաջինով
և ոչ երկրորդով և ուրիշ ո ու իցէ Անիլինով պարսկական
գորգերու հուրը, փայլը և անուշութիւնը ստանալ չէ կա-
րելի լուսոցուելէ ետք: Ուրիշ միջոցներ պէտք են: Պարս-
կական գորգերուն երանգաւորումը (coloration, mariage) և
նկարները հիանալի են: Մեր գորգագործները պէտք է որ
զանոնք կեղծեն (imiter) եթէ կը փափաքին պարսկական
հովերով Original գորգեր չիենել: Այս տողերը գրելով
նպատակ ունիմ ծառայութիւն մը բրած ըլլալ մեր գորգա-
գործ դասակարգին: Ուրիշ ո ու իցէ յաւակնութիւն հեռի է
ինձմէ և սիրով պիտի կարգամ գաղափարի և տեսութեանց
փոխանակութիւններ, որոնցմէ պիտի գիտնամ օգտուիլ: Ու-
րիշ առթիւ մը պիտի ցուցնենք թէ ի՞նչ պէտք է ընեն մեր
գորգագործները Սէնտիքային միտաներէն ազատ մնալու
համար: Այս յօդուածները իրենց օգտակարութիւնը ունին
և կրնամ ըսել թէ Ուշագի մէջ կազմուած գորգի Օսմ. ընկե-
րութիւնը իր կազմութիւնը կը պարտի այն յօդուածներուն,
որոնք գրուեցան տեղւոյս სუპსიკე օրաթերթին մէջ իմ և ու-
րիշներու կողմանէ:

Ուշագի գորգի Օսմ. ընկերութեան նման ուրիշներուն ալ
կազմուելուն պէտքը զգալի է և առ այս ամէն տեղեկութիւն
տալու պատրաստ եմ յօժարակամներու և դրամատէրներու:

Վ. ՀԱՆԷՊՆԱՆ

[Գորգագործ]

ՎԵՐՋԱՅԱԿ